

Helse- og atferdsundersøkelsen hos

Pointer

Oslo 7.1.2024

Rapporten er raseklubbens og Veterinærhøgskolens eiendom. Hele eller deler av rapporten skal ikke brukes/publiseres uten samtykke fra og i samarbeid med raseklubben/Veterinærhøgskolen

Forord

Helse- og atferdsundersøkelsen for pointer er nå ferdig. Denne rapporten er en kombinasjon av litt tekst og en del tabeller/diagrammer over forekomster av ulike sykdommer og atferds-egenskaper. Det er hovedfokus på viktige/ hyppig registrerte anmerkninger. Hvis en egenskap ikke er nevnt, vil det bety at det ikke er noen registreringer, eller at antallet registreringer er ubetydelig slik at en nærmest kan se bort fra forekomsten av den aktuelle “anmerkningen”.

Presentasjon av resultater

Resultatene er noen ganger oppgitt som prosenter og noen ganger som et antall. Besvarelser som er angitt i prosenter kan noen ganger gi et ganske grovt bilde. Spesielt vil det i **undergrupper** med lave tall kunne gi et feil inntrykk. Det kan f.eks. vise seg som veldig høye prosenter f.eks. «100%», men som faktisk bare består av en hund eller to- hvis det blir regnet ut ifra forekomsten av et spesielt symptom. Det kan eksempelvis være at 2 hunder hadde albueddsdysplasi og begge haltet (=100%). Det er åpenbart at slike prosenter blir svært usikre når tallene er lave. I slike tilfeller er det bedre å bruke de reelle tallene. Det er derfor spesielt viktig at en ser prosenter i sammenheng med antall hunder i gruppen som en uttaler seg om.

Ofte er det et hovedspørsmål (f.eks. om en hund har hatt en sykdom/sykdomsgruppe) og noen underspørsmål som er ment å spesifisere for de som har svart ja på hovedspørsmålet. I noen tilfeller vil ikke tallene stemme helt mellom totalantallet «ja» i hovedspørsmål og underspørsmål. Det kan skyldes at noen som har svart «nei» på et hovedspørsmål –likevel har svart på spesifiseringen i underspørsmålet. Likeledes kan antall anmerkninger i noen tabeller være høyere enn sumtallet under tabellen, særlig når det er mulig å krysse av på flere ting for samme hund. Et tenkt eksemel vises under

Sykdom	Antall
Hosting	3
Nysing	4
N (sum)	6

I dette eksempelet er det gitt anmerkning på 6 hunder; 3 hunder med hoste og 4 hunder med nysing. Siden det totalt sett er 7 anmerkninger på 6 hunder, betyr det at en hund har hatt anmerkning på både hosting og nysing.

Undersøkelsen er en oppsummering av eiernes besvarelser og gir forhåpentligvis et godt uttrykk for den reelle situasjonen i rasen. Vanligvis er det ingen grunn til å tro noe annet. Det går imidlertid fram noen steder at alle ikke har svart på alle spørsmål. Årsaken til dette er uklart, man kan skyldes at en ikke finner et alternativ som passer.

Antall svar og svarprosent

I undersøkelsen kom det inn over 859 besvarelser, som er en meget god svarprosent. Alle har ikke svart på alle spørsmål. Antallet svar varierer derfor fra enkeltspørsmål til enkeltspørsmål, slik at summen av de enkelte svaralternativer ofte ikke vil summere seg til samme tall. Husk at det er **hovedtrender vi ser etter for å få et inntrykk av hva som er vanlig på rasen**. Spesielt når en ser innad i noen undergrupper med få observasjoner vil de registrerte tallene være bedre enn å bruke prosenttall. Det vil derfor noen ganger, særlig for små tall, bli gitt faktiske antall registreringer fordi et prosenttall kan gi et feil inntrykk.

Fordi det ikke finnes noen offisiell registrering av dødsdato for norske hunder, er det ikke mulig å vite hvor mange levende hunder vi har for hver rase. Det er derfor vanskelig å få et godt bilde på svarprosenten på en undersøkelse som dette, fordi en ikke vet hvor mange som faktisk kunne ha svart. Likeledes er det svart på noen avdøde hunder for å få dødsårsaker. Fra 2013-2022 (siste 10 år) ble det registrert ca 2401 pointere i NKK. Prosent svar **relativt til registreringstallene siste 10 år**, er ~36% (859/2401). Dette er som nevnt et meget godt resultat.

Dødsårsaker

For å få et bilde på dødsårsaker har det vært nødvendig at noen svarer på helse også på døde hunder. Det ble gitt opplysninger om 244 døde hunder. Det burde gi et godt inntrykk av ulike dødsårsaker.

«Temperaturmåling»

Helseundersøkelsen er ment å gi en indikasjon på forekomsten av ulike sykdommer og atferdsutfordringer, og gi spesielt gi raseklubben en oversikt over forekomsten av de vanligste utfordringene.

Oslo 7.1.2024

Frode Lingaas

Generell beskrivelse (del 1)

Alder

Gjennomsnittsalderen på hundene i undersøkelsen var ca 5 år (611 levende hunder med opplysninger om alder). 33 hunder var under 1 år, 6 var ca 1 år og 54 hunder var ca 1,5 år (altså en god del relativt unge hunder)

Det ble gitt opplysninger om 244 døde hunder (med oppgitt alder). De oppnådde en gjennomsnittlig levealder på 9,3 år (hannhunder 8,9 (106 stykk) og tisper 9,6 år (140 stykk)).

Hundens kjønn

Det var noe overvekt av tisper i undersøkelsen (~55%).

Antall svar: 859

Svar	Antall	% av svar	
Tispe	474	55.2%	 55.2%
Hannhund	385	44.8%	 44.8%

Kastrering

~3,9% av hannhundene (15) og 7% (33) av tispene.

De fleste hannhundene (~73%) ble kirurgisk kastret.

Gjennomsnittsalder ved kastrasjon var 6,8 år for hannhunder og 5,7 år for tispene.

Kastrasjon-årsak-kjønn

Ikke alle oppga en årsak til kastrasjonen. Blant de som oppga årsak går fordelingen på årsak fram av grafene under.

Hva er årsaken til kastreringen av din hannhund?

Antall svar: 15

Svar	Antall	% av svar	
Uønsket atferd	2	13.3%	 13.3%
Helseårsaker	11	73.3%	 73.3%
Praktiske årsaker	2	13.3%	 13.3%
Annet	0	0%	0%

Hva er årsaken til steriliseringen av din tispe?

Antall svar: 32

Svar	Antall	% av svar	
Uønsket atferd	1	3.1%	 3.1%
Helseårsaker	20	62.5%	 62.5%
Praktiske årsaker	4	12.5%	 12.5%
Annet	7	21.9%	 21.9%

Helseutfordringer er vanligste årsak til kastrasjon hos både hannhunder og tisper.

Det er svært få hunder (3) som er kastret pga atferdsårsaker og effekten av kastrasjon er derfor usikker.

Du har svart at din tisper er kastret pga helseårsaker? Hva slags type problem har/hadde den?

Antall svar: 20

Svar	Antall	% av svar	
Hyppig innbilt svangerskap	1	5%	5%
Livmorbetennelse	13	65%	65%
Problemer i forbindelse med fødsel	1	5%	5%
Annet	7	35%	35%

Du har svart at din hannhund er kastret pga helseårsaker? Hva slags type problem har/hadde den?

Antall svar: 11

Svar	Antall	% av svar	
Kryptorkisme/manglete testikler	1	9.1%	9.1%
Testikkelkreft	3	27.3%	27.3%
Annet	8	72.7%	72.7%

Det er livmorbetennelse som er blant de viktigste årsakene til kastrasjon av tisper. «Annet» er hyppigste registrering på hannhunder.

Kontakt og deltagelse i forskning?

Ca 96% av eierne kan kontaktes for spørsmål og majoriteten av eiere til de levende hundene er villige til å bidra med blodprøver eller svaber (95%) i forskningsprosjekter angående rasens helse.

Hvor mye mosjon/aktivitet får hunden i det daglige?

Svar	Luft/kosetur mindre enn 0,5 t	Rolig gange 0,5 til 1 time	Rolig gange over 1 t	Rask gange 0,5-1 t	Rask gange over 1 time	Friløp over 1 time
Ukedag	87 10.2%	138 16.2%	59 6.9%	144 16.9%	148 17.4%	276 32.4%
Helg	10 1.2%	18 2.1%	17 2%	20 2.4%	70 8.3%	706 83.9%

Har hunden vokst opp med/levd sammen med flere hunder i husholdningen?

Antall svar: 854

Svar	Antall	% av svar	
Nei	121	14.2%	14.2%
Ja, 1 hund	276	32.3%	32.3%
Ja, flere hunder	457	53.5%	53.5%

Har hunden vokst opp med/levd sammen med andre dyreslag i huset? (flere svar mulig)

Antall svar: 851

Svar	Antall	% av svar	
Nei	662	77.8%	77.8%
Ja, katt	147	17.3%	17.3%
Ja, andre dyr	58	6.8%	6.8%

Har hunden vokst opp med/levd sammen med barn i husholdningen(2 kryss mulig)?

Antall svar: 859

Svar	Antall	% av svar	
Nei	411	47.8%	47.8%
Ja, barn under 10 år	262	30.5%	30.5%
Ja, barn over 10 år	309	36%	36%

Blir hunden brukt regelmessig (eller har den blitt brukt) til noen av følgende aktiviteter (flere svar mulig)

Antall svar: 858

Svar	Antall	% av svar	
Ingen spesielle aktiviteter	14	1.6%	1.6%
Jakt	828	96.5%	96.5%
Jaktprøver	571	66.6%	66.6%
Utstilling	450	52.4%	52.4%
Lydighet	72	8.4%	8.4%
Redningsarbeid	0	0%	0%
Apportering	308	35.9%	35.9%
Blodspor/ettersøk	6	0.7%	0.7%
Agility	11	1.3%	1.3%
Andre aktiviteter	303	35.3%	35.3%

Bare ca. 2% av eierne oppgir at de ikke driver med «spesielle aktiviteter», men 97% oppgir jakt, 67% oppgir jaktprøver og 52% oppgir utstilling.

Når overtok du hunden?

Ca 80 % av eierne overtok hunden ved 8-10 ukers alder eller seinere.

Når overtok du hunden?

Antall svar: 856

Svar	Antall	% av svar	
Eget oppdrett - hatt hunden siden fødsel	173	20.2%	 20.2%
Overtok ved ca. 8-10 uker	534	62.4%	 62.4%
Overtok ved 2,5 - 5 måneder	66	7.7%	 7.7%
Overtok da hunden var 6-12 måneder	29	3.4%	 3.4%
Overtok da hunden var over et år	54	6.3%	 6.3%

Del II, Fysisk helse

GENERELL HELSE

Hvordan er hundens generelle helse?

~90% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens 6,7% vurderte helsen til middels. 3,2 prosent karakteriserte helsen som dårlig.

Hvordan er hundens generelle helse?

Antall svar: 855

Svar	Antall	% av svar	
Meget god	615	71.9%	 71.9%
God	156	18.2%	 18.2%
Middels	57	6.7%	 6.7%
Dårlig	17	2%	 2%
Meget dårlig	10	1.2%	 1.2%

Hud, hårlag og ører

Har hunden noen gang hatt problemer med hud/pels/øre? Symptomer kan f.eks være håravfall, hårløse flekker, kløe, utslett, eksem, kviser, blemmer eller skorper.

Antall svar: 859

Svar	Antall	% av svar	
Ja	209	24.3%	 24.3%
Nei	646	75.2%	 75.2%
Vet ikke	4	0.5%	 0.5%

~24% responderte på at hunden har hatt problemer med hud/pels/øre

Det var mulig å merke av for kategoriene under, og resultatene er gitt etter hver kategori (antall hunder som har spesifisert ulike typer hudproblemer, hver eier kan krysse av på flere);

Hvis ja over-hvilket av følgende problemer har hunden hatt?

OBS; %-tallene er i forhold til antall som har besvart. (Det er noen flere som har krysset av her enn som har svart «ja» på spørsmålet over)

Antall svar: 252

Svar	Antall	% av svar	
Kløe/hudirritasjon	90	35.7%	 35.7%
Hyppig/kronisk hudbetennelse/eksem/utslett	28	11.1%	 11.1%
Hyppig/kronisk ørebetennelse	28	11.1%	 11.1%
Har hatt ørebetennelse, men sjelden	72	28.6%	 28.6%
Hårløse flekker	47	18.7%	 18.7%
Røde eller såre poter	64	25.4%	 25.4%
Overdreven røyting/hårtap	26	10.3%	 10.3%
Analkjertelproblem	23	9.1%	 9.1%
Fettkuler	19	7.5%	 7.5%
Tilstoppet talgkjertel	4	1.6%	 1.6%
Hudsvulst	9	3.6%	 3.6%
Parasitter	1	0.4%	 0.4%
Furunkulose (byll, betennelse mellom tær)	16	6.3%	 6.3%
Kloskade	32	12.7%	 12.7%
Kløløsning	3	1.2%	 1.2%
Våtekssem	6	2.4%	 2.4%
Demodex/hårsekkmidd	2	0.8%	 0.8%
Annet	29	11.5%	 11.5%

Det er registrert flest hunder med kløe/hudirritasjon, ørebetennelse (sjelden) samt røde eller såre poter. Videre en del hårløse flekker og kloskade.

Du har svart at hunden din har hatt problemer med hud/pels/øre. Hvor store er problemene?

Antall svar: 173

Svar	Antall	% av svar	
Hunden klør av og til	114	65.9%	 65.9%
Hunden klør ganske ofte og trenger ofte behandling	13	7.5%	 7.5%
Hunden er tydelig plaget innimellom	32	18.5%	 18.5%
Hunden er sterkt plaget av hudproblemene	14	8.1%	 8.1%

Allergi

Er hunden din diagnostisert med allergi/atopi?

Antall svar: 856

Svar	Antall	% av svar
Ja, veterinærundersøkelse har bekreftet allergi	43	5%
Ja, tror den har allergi	20	2.3%
Nei	785	91.7%
Vet ikke	8	0.9%

5% oppgir at hunden har bekreftet allergi, mens 2,3% tror hunden har allergi.

Du har svart at hunden har allergi, hvordan ble diagnosen stilt?

Antall svar: 43

Svar	Antall	% av svar
Med positiv blodprøve	27	62.8%
Med positiv prikktest	1	2.3%
På bakgrunn av symptomer	13	30.2%
Vet ikke	2	4.7%

Ca 65% av de med bekreftet allergi fikk diagnosen ved blodprøve/prikktest.

Er hunden din diagnostisert med fôrallergi/intoleranse?

Antall svar: 855

Svar	Antall	% av svar
Nei	812	95%
Nei, fôrallergi ekskludert etter veterinærundersøkelse/utredning	13	1.5%
Ja, ved veterinærundersøkelse	20	2.3%
Vet ikke	10	1.2%

2,3 % har bekreftet fôrallergi.

Er diagnosen stilt ved blodprøve, hypoallergen diett eller bruk av begge?

Antall svar: 29

Svar	Antall	% av svar
Bare blodprøve	7	24.1%
Bare hypoallergen diett	9	31%
Både blodprøve og hypoallergen diett	10	34.5%
Vet ikke	3	10.3%

Demodex (hårsekkmidd)

Bare 2 eiere oppgir demodex/mistanke om demodikose.

FORDØYELSESSYSTEMET

Tenner

Har hunden hatt ett eller flere problemer med tenner, tannfelling, tannstilling?

Antall svar: 858

Svar	Antall	% av svar	
Nei	758	88.3%	88.3%
Ja	98	11.4%	11.4%
Vet ikke	2	0.2%	0.2%

11,4% har anmerkninger på tenner.

Hvis "ja" over; Har hunden hatt en eller flere av følgende tannfeil? (flere kryss mulig)

Antall svar: 111

Svar	Antall	% av svar	
Meiketenner som ikke felles som valp	11	9.9%	9.9%
Meiketenner, feilstiite eller knekte	4	3.6%	3.6%
Underbitt, for lang underkjeve	30	27%	27%
Medfødt tannmangel	9	8.1%	8.1%
Overbitt, lang overkjeve	3	2.7%	2.7%
Skjevt bitt	12	10.8%	10.8%
Feilstiite hjørnetenner	5	4.5%	4.5%
Overproduksjon av tannstein	10	9%	9%
Dårlig eller lite tannemalje	4	3.6%	3.6%
Epulis (kuler i tannkjøttet) eller tannkjøtt som vokser over tennene?	2	1.8%	1.8%
Knekte ei råtne tenner som må fjernes hos voksen hund	28	25.2%	25.2%
Annet	14	12.6%	12.6%

Det er knekte eller råtne tenner, underbitt/skjevt bitt som er hyppigst registrert i rasen.

9 hunder har hatt tannmangel, de fleste manglet 1-2 tenner.

Antall svar: 9

Svar	Antall	% av svar
1	3	33.3%
2	5	55.6%
3	0	0%
4	1	11.1%

Av eierne som har krysset av for tannfeil oppgir 43 (43/111=0,39) at feilen har krevd behandling.

Av 10 hunder med anmerkninger på tannstein, er det ca 2 som angir at det må fjernes ofte eller oppfattes som stort problem (1).

Har hunden hatt vedvarende, tilbakevendende eller alvorlige fordøyelsesproblemer?

Symptomer kan være oppkast, diare, forstoppelse, vekttap og appetittforandring.

Antall svar: 854

Svar	Antall	% av svar
Ja	39	4.6%
Nei	805	94.3%
Vet ikke	10	1.2%

4,6% av hundene oppgir at de har hatt vedvarende/alvorlige fordøyelsesproblemer.

Det er spurt om spesifikke symptomer. Det er diare som er vanligst observert.

Kryss av hvis den har hatt noen av følgende mage/tarm sykdommer/symptomer

Antall svar: 48

Svar	Antall	% av svar
Gjentatte episoder med diare	40	83.3%
Gjentatte episoder med oppkast	5	10.4%
Gjentatte episoder med buksmerter	2	4.2%
Magesår/gastritt	2	4.2%
Kronisk diare	4	8.3%

Har hunden hatt tilfeller av blodig diare?

Antall svar: 830

Svar	Antall	% av svar
Nei	747	90%
Ja, en gang	66	8%
Ja, flere ganger	17	2%

Ca 10% av hundene har hatt blodig diare en eller flere ganger.

Mandler

4 hunder har hatt betennelse i tonsillene, 4 oppgir at de hadde betennelse og måtte fjernes.

Har den hatt fremmedlegeme som måtte fjernes av dyrlege?

25 hunder oppgis å ha hatt fremmedlegeme 1 (24) eller flere ganger (1) som måtte fjernes av dyrlege.

Har den spiserørsutvidelse ("Megaesophagus")

21 (2,5%) hunder er registrert med dette.

Har hunden hatt leversykdom?

5 hunder er registrert med leversykdom;

Antall svar: 5

Svar	Antall	% av svar
Akutt betennelse-/hepatitt	1	20%
Kronisk betennelse-/hepatitt	0	0%
Økte leververdier / enzymer, ukjent årsak	2	40%
Medfødt lever shunt	0	0%
Annet	2	40%

Har hunden hatt problemer med bukspyttkjertelen?

10 hunder (1,2%) er registrert med dette, 1 nedsatt funksjon, 5 hadde akutt betennelse, 1 kronisk betennelse og 1 hadde krysset av for «vet ikke»

Har den hatt betennelse i tonsillene/mandlene?

Antall svar: 853

Svar	Antall	% av svar
Nei	821	96.2%
Ja	8	0.9%
Ja, måtte fjernes	3	0.4%
Vet ikke	21	2.5%

Brokk

50 hunder oppgis med brokk; 49 spesifisert som navlebrokk, ingen lyskebrokk, 1 annet. Av de 49 hundene med navlebrokk ble 9 operert.

Har hunden hatt brokk?

Antall svar: 854

Svar	Antall	% av svar
Nei	804	94.1%
Ja, navlebrokk	49	5.7%
Ja, lyskebrokk	0	0%
Ja, annet	1	0.1%

Du har svart at hunden har hatt navlebrokk; Størrelse? Operert?

Antall svar: 49

Svar	Antall	% av svar	
Lite navlebrokk som "forsvant av seg selv"	19	38.8%	38.8%
Lite navlebrokk uten betydning	19	38.8%	38.8%
Har tydelig navlebrokk- ingen problemer	2	4.1%	4.1%
Hunden ble operert	9	18.4%	18.4%

HJERTE/KARSYSTEMET

Har hunden hatt symptomer på hjertesykdom? (f.eks. kramper, besvimelse, nedsatt utholdenhet eller pustebesvær)

2,3% oppgir at hunden har hatt symptomer på hjertesykdom.

Antall svar: 15

Svar	Antall	% av svar	
Nedsatt utholdenhet, henger etter på tur	3	20%	 20%
Hoste	2	13.3%	 13.3%
Besvimelse	5	33.3%	 33.3%
Kramper	6	40%	 40%
Liten av vekst eller tynn	1	6.7%	 6.7%
Ingen sykdomstegn relatert til hjertefeil	6	40%	 40%

Hvilket/hvilke symptomer har hunden hatt? Flere valg mulig

8 har svart på alder for oppdagelse av kliniske tegn; 5 var på hunder 2 år eller yngre, de tre andre ved 4,7 og 8 år.

Du har svart at hunden hatt hjertefeil uten kliniske tegn. Hvordan ble dette oppdaget?

Antall svar: 6

Svar	Antall
Tilfeldig funn hos veterinær	4
Plutselig død på jakt	0
Annet	2

Alder på 6 tilfeller uten kliniske tegn ble oppdaget ved 0.5, 2.5, 3, 4, 8, 8 år.

Har hunden en eller flere kjente hjerteproblemer?

Antall svar: 20

Svar	Antall	% av svar
Nei	11	55%
Medfødt hjertefeil	2	10%
Hjertemuskel sykdom	0	0%
Voksende hjerte/DCM	1	5%
Hjerterytmeforstyrrelser	1	5%
Bilyd	6	30%
Klaffefeil	3	15%
Hjertesvikt	1	5%
Annet	1	5%

LUFTVEIER

Har hunden hatt symptom på sykdom i luftveisorganene (nese, luftrør, lunger)? F.eks tungpustethet, rennende nese, nysing eller pesing?

Antall svar: 855

Svar	Antall	% av svar
Ja	41	4.8%
Nei	814	95.2%

Hvis "Ja" over; -kryss av dersom du kjenner årsaken til hundens problemer (prosent i forhold til de som har besvart dette spørsmålet)

Antall svar: 36

Svar	Antall	% av svar
Nesekatarr, snue, rhinitt	6	16.7%
Bronkitt	0	0%
Lungebetennelse	1	2.8%
Tracheal kollaps (luftrør som kollapser)	0	0%
Lungeødem	2	5.6%
Annet	27	75%

5 eiere (0,6%) oppgir at hunden puster tungt ved mye pollen.

110 eiere (12,9%) oppgir at det har vært mistanke om nesemidd på hunden.

Har hunden hatt diagnosen kennelhoste?

79 hunder (9,3%) har hatt kennelhoste.

ØYESYKDOMMER

Har, eller har hunden noen gang hatt sykdom i øye eller øyelokk? (herunder ektropion, entropion, cherry eye)?

Anmerkninger på øye er registrert hos 90 hunder (10,5%). Eierne har spesifisert følgende om hunder som har anmerkninger på øye:

Har hunden hatt sykdom i eller problemer med noe av det følgende? (prosent oppgitt i forhold til de som har besvart dette spørsmålet. Det er flere som har besvart dette spørsmålet enn de som bekreftet sykdom/feil i øye/øyelokk forrige i spørsmål))

Antall svar: 127

Svar	Antall	% av svar
Øyelokk/blinkhinne (f.eks. feilstilte øyehår, entropion, ektropion, cherry eye)	32	25.2%
Rennende øyne	49	38.6%
Øyebetennelse/øyekatarr	61	48%
PPM - persisterende pupillmembran	1	0.8%
Hornhinnen	4	3.1%
Regnbuehinnen	1	0.8%
Linsen (f.eks. katarakt)	4	3.1%
Netthinnen (f.eks. PRA)	2	1.6%
Skade på øye	12	9.4%

Det er øyebetennelse og rennende øyne, samt noen problemer med øyelokk som er vanligst rapportert.

Kryss av for den eller de hornhinneproblemene hunden har hatt

Bare 3 hornhinesår og 2 «annet» rpportert.

Hvor ofte har hunden hatt øyebetennelse/øyekatarr? Velg det svaret du synes er nærmest

Antall svar: 61

Svar	Antall	% av svar
1-2 ganger i løpet av livet	42	68.9%
1-2 ganger i året	11	18%
3 eller flere ganger i året	8	13.1%
Mer eller mindre kontinuerlig	0	0%

- 2 hunder er registrert med katarakt/grå stær
- 4 hunder med primære linseluksasjon (PLL)
  - (66 hunder DNA-testet for PLL, 5 bærere og 1 affisert)
- 3 hunder er rapportert med glaukom
- 5 hunder har hatt betennelse i regnbuehinnen (uveitt)

42 hunder har vært øyelyst

Har hunden Progressiv Retinal Atrofi (PRA)?

2 hunder er registrert med PRA

7 hunder har krysset «annet» på «Har hunden hatt andre sykdommer i netthinnen?»

Sykdom i ØYELOKK, har hunden hatt noe av det følgende? Flere valg mulig

Antall svar: 35

Svar	Antall	% av svar	
Trange eller tette tårekanaler	6	17.1%	 17.1%
Ekstra eller feilstilte øyehår (distichiasis, ectopisk cilie)	2	5.7%	 5.7%
Kul/svulst på øyelokk	7	20%	 20%
Innoverbøyde øyelokk (entropion)	4	11.4%	 11.4%
Hengende øyelokk (ektropion)	2	5.7%	 5.7%
Cherry eye/ prolaps av tårekjertelen	18	51.4%	 51.4%

3 med entropion operert

1 med ektropion operert

Cherry eye/ prolaps av tårekjertelen. Er hunden operert?

14 operert, 2 ikke operert

Hvordan bedømmer du hundens syn?

~98% vurderer at hunden har normalt syn, 1,9% litt nedsatt, mens 4 eiere (0,4 %) mener hunden ser dårlig.

LEDD-SKJELETT-MUSKEL

Har hunden (el har hatt) sykdom i ledd, muskel eller skjelett?

Har hunden (eller har hatt) sykdom i ledd (f.eks. patellaluksasjon eller artrose), muskel eller skjelett?

Antall svar: 857

Svar	Antall	% av svar	
Ja	117	13.7%	 13.7%
Nei	711	83%	 83%
Vet ikke	29	3.4%	 3.4%

Du har krysset av på muskel-skjelettproblemer? Hva er "overordnet" problem?

Antall svar: 100

Svar	Antall	% av svar	
Stivhet	70	70%	 70%
Smerter	79	79%	 79%
Muskelsykdom	1	1%	 1%

Leddproblemer

Har hunden hatt noen av følgende leddproblemer?

(OBS; prosent-tallene er relative tall i forhold til de som har besvart dette spørsmålet og ikke prosent av rasen)

Har hunden hatt noe av de følgende leddproblemer? Flere valg er mulig

Antall svar: 86

Svar	Antall	% av svar	
Løs kneskål - patellaluksasjon	1	1.2%	 1.2%
Osteochondrose/bruskløsning (fortykket/løs bit av leddbrusk)	4	4.7%	 4.7%
Artrose (forkalkning)	51	59.3%	 59.3%
Leddbetennelse	7	8.1%	 8.1%
Korsbåndskade	31	36%	 36%
Epifysedysplasi	1	1.2%	 1.2%

Bare en hund er registrert med patellaluksasjon.

I hvilket/hvilke ledd hadde hunden din osteochondrose? (flere svar mulig)

Antall svar: 4

Svar	Antall	% av svar
Skulderledd	4	100%
Albueledd	0	0%
Kneledd	0	0%
Haseledd	0	0%
Vet ikke	0	0%

I hvilket ledd har din hund hatt artrose? (flere svar mulig)

Antall svar: 42

Svar	Antall	% av svar
Skulderledd	17	40.5%
Albueledd	7	16.7%
Kneledd	4	9.5%
Haseledd	5	11.9%
Håndledd (carpus)	10	23.8%
Tær	16	38.1%

Har hunden hatt noen av følgende muskel-skjelettproblemer? Flere valg er mulig

Antall svar: 257

Svar	Antall	% av svar
Spondylose (forkalkning i ryggvirvler)	39	15.2%
Lumbosacral stenose (L5-stenose) / nerve i klem	10	3.9%
vond rygg/muskelspenninger	45	17.5%
Skjevelprolaps/forkalkning mellom virvelskiver	5	1.9%
Legg Calve-Perthes	0	0%
Chondrodysplasi/dvergvekst	1	0.4%
rOHC (incomplete Ossification of the Humeral Condyle)	2	0.8%
Short Ulna syndrome	0	0%
Misdannelse av ryggvirvler (eks. Hemivertebra, overgangsvirvel)	5	1.9%
Annen muskelsykdom	0	0%
Muskel-/seneskader	45	17.5%
Sår/skade på hale	45	17.5%
Haleknekk	18	7%
HD (Hofteleddsdisplasi)	28	10.9%
AD (Albueleddsdisplasi)	3	1.2%
Beinbrudd	24	9.3%
Annet	32	12.5%
Vet ikke	38	14.8%

Du har svart at hunden har hatt sår på hale, hva var problemet?

Antall svar: 44

Svar	Antall	% av svar
Haleknekk	2	4.5%
Sår, ble bra etter behandling	15	34.1%
Problemer med hyppige sår	14	31.8%
Halen måtte amputeres	4	9.1%
Annet	9	20.5%

Hvilke symptomer har du sett hos din hund som du mener skyldes spondylosen/vond rygg? Flere valg mulig

Antall svar: 68

Svar	Antall	% av svar
Stivhet	53	77.9%
Krum rygg	12	17.6%
Smal rygg	0	0%
Halthet	25	36.8%
Bevegelsesproblemer, går rart	23	33.8%
Dårlig muskelsatt i bakpart	16	23.5%
Smerter	43	63.2%
Nedsatt allmentilstand	11	16.2%
Irritabel/aggressiv	6	8.8%
Klarer ikke hoppe over hinder eller inn i bilen	25	36.8%
Lammelser	3	4.4%

Rygg røntging;

Har hunden vært røntget i ryggen?

Antall svar: 850

Svar	Antall	% av svar
Nei	708	83.3%
Ja	142	16.7%

16,7% av hundene har vært røntget i ryggen.

Korsbåndskade, på ett eller begge bein?

Antall svar: 31

Svar	Antall	% av svar	
Kun ett	24	77.4%	77.4%
Begge	7	22.6%	22.6%

Ser du tegn til smerte/halthet i bakparten på hunden?

Antall svar: 854

Svar	Antall	% av svar	
Nei	751	87.9%	87.9%
Usikker	23	2.7%	2.7%
Halt av og til	61	7.1%	7.1%
Halter ofte	19	2.2%	2.2%

Du har svart at du ser tegn til smerte/halthet i bakparten på hunden. Mener du at dette reduserer prestasjon på jakt?

Antall svar: 78

Svar	Antall	% av svar	
Nei, hunden er tilsynelatende lite påvirket	31	39.7%	39.7%
Ja, hunden er noe hemmet, blir fort sliten	25	32.1%	32.1%
Ja, den er tydelig påvirket, redusert prestasjon	22	28.2%	28.2%

Ser du tegn til smerte/halthet i forparten?

Antall svar: 855

Svar	Antall	% av svar	
Nei	727	85%	85%
Usikker	19	2.2%	2.2%
Halt av og til	96	11.2%	11.2%
Halter ofte	13	1.5%	1.5%

Du har svart at du ser tegn til smerte/halthet i forparten på hunden. Mener du at dette reduserer prestasjon på jakt?

Antall svar: 107

Svar	Antall	% av svar	
Nei, hunden er tilsynelatende lite påvirket	61	57%	57%
Ja, hunden er noe hemmet, blir fort sliten	27	25.2%	25.2%
Ja, den er tydelig påvirket, redusert prestasjon	19	17.8%	17.8%

Bevegelsesapparatet; har hunden hatt symptomer på smerte/stivhet?

Antall svar: 146

Svar	Antall	% av svar	
Vegrer for å gå trapper opp eller hoppe opp	39	26.7%	26.7%
Vegrer for å gå trapper ned eller hoppe ned	29	19.9%	19.9%
Stiv når beveger seg / korte skritt	46	31.5%	31.5%
Stiv etter å ha ligget stille/reiser seg	83	56.8%	56.8%
Smerter (tydelig vondt eller ubehag ved berøring)	29	19.9%	19.9%
Nedsatt utholdenhet (henger etter på tur, går saktere eller vil gå kortere turer)	25	17.1%	17.1%
Adferdsendring (eks. mindre leken, ligger mye i ro/sover mye, irritabel/kortere lunte mm)	26	17.8%	17.8%
Hunden avlaster (legger ikke vekt på) ett bein når står	52	35.6%	35.6%

Bevegelsesapparatet; har hunden hatt bevegelsesendringer/- avvik-ustøhet?

Antall svar: 78

Svar	Antall	% av svar	
Ustø, ikke full kontroll på bevegelser, snubler	12	15.4%	15.4%
Subber med beina	14	17.9%	17.9%
Bevegelsesavvik, hinker / hopper periodevis på tre bein mm	24	30.8%	30.8%
Endring bevegelser (f.eks. krummer rygg, problemer med å legge seg ned, sitter annerledes enn tidligere)	31	39.7%	39.7%
Nedsatte reflekser, lammelser	13	16.7%	16.7%
Nedsatt muskelmasse (generelt, evt. kun bakpart eller forpart)	31	39.7%	39.7%

2 hunder har hatt kjevemyositt

Er hunden offisielt HD røntget (hofteladdsdysplasi)?

Antall svar: 859

Svar	Antall	% av svar	
Ja	607	70.7%	 70.7%
Nei	238	27.7%	 27.7%
Vet ikke	14	1.6%	 1.6%

HD-grad hos røntgede hunder

(Husk at NKK tallene kan være bedre enn tall fra helseundersøkelsen pga høyere antall registrerte.)

Hvilken HD status har din hund?

Antall svar: 606

Svar	Antall	% av svar	
A (fri)	426	70.3%	 70.3%
B (fri)	135	22.3%	 22.3%
C (svak)	34	5.6%	 5.6%
D (middels)	5	0.8%	 0.8%
E (sterk)	0	0%	 0%
Vet ikke	6	1%	 1%

AD (Albueleddsdysplasi)

Er hunden offisielt AD (Albueleddsdysplasi) røntget?

Antall svar: 849

Svar	Antall	% av svar	
Ja	30	3.5%	 3.5%
Nei	782	92.1%	 92.1%
Vet ikke	37	4.4%	 4.4%

Hvilken AD status har din hund?

Antall svar: 30

Svar	Antall	% av svar	
A-0-Fri	28	93.3%	 93.3%
C=1=Svak grad	0	0%	 0%
D=2=Middels grad	0	0%	 0%
E=3=Sterk grad	0	0%	 0%
Har AD, husker ikke grad	1	3.3%	 3.3%
Vet ikke	1	3.3%	 3.3%

Har hunden fått eller får hunden regelmessig behandling for problemer i bevegelsesapparatet?

Antall svar: 845

Svar	Antall	% av svar	
Nei	730	86.4%	86.4%
Ja, fysikalsk behandling	26	3.1%	3.1%
Ja, smertestillende	52	6.2%	6.2%
Ja, fysikalsk behandling og smertestillende	37	4.4%	4.4%

NERVESYKDOMMER

Kryss av hvis din hund har noe av det følgende, flere valg mulig

Antall svar: 68

Svar	Antall	% av svar	
Døvhets eller nedsatt hørsel	17	25%	25%
Tegn til demens/senilitet (eks. forvirret, endret adferd, umotivert bjeffing, urinering eller gjør fra seg inne)	6	8.8%	8.8%
Epilepsilignende anfall	22	32.4%	32.4%
Epilepsi, verifisert hos dyrlege	14	20.6%	20.6%
Ustøhet i bakpart	13	19.1%	19.1%
Ataksi (ukoordinerte bevegelser, ikke kontroll bevegelser/balanse)	5	7.4%	7.4%
Annet	6	8.8%	8.8%

Det er rapportert en del tilfeller av døvhets og epilepsi/epilepsilignende tilfeller samt hunder med ustøhet i bakparten.

Du har krysset av på dårlig hørsel -hvordan er det diagnostisert/ hva har du observert?

Antall svar: 17

Svar	Antall	% av svar	
Hunden responderer svakt/nesten ikke - må ha nedsatt hørsel	14	82.4%	82.4%
Hunden responderer overhode ikke- trolig "stokk døv"	1	5.9%	5.9%
Påvist ved BAER-test hos en dyrlege, ensidig nedsatt hørsel/døvhets	0	0%	0%
Påvist ved BAER-test hos en dyrlege, begge sider nedsatt hørsel/døvhets	0	0%	0%
Annet	2	11.8%	11.8%

Hvis epilepsiliknende anfall -hva har du observert?

Antall svar: 30

Svar	Antall	% av svar	
Krampeanfall (med f.eks fråde, urinerig, stive utstrakte bein)	26	86.7%	 86.7%
Rykninger i muskulatur	7	23.3%	 23.3%
Hunden faller om under jakt, uten muskelrykninger	11	36.7%	 36.7%
Muskelrykninger i forbindelse med søvn/avslapping	4	13.3%	 13.3%
Atferdsavvik (f.eks. endret mentalitet)	5	16.7%	 16.7%
Annet	0	0%	 0%

Epilepsitilfellene er oppdaget ved de fleste aldre, men med størst forekomst hos hunder under 4 år (majoriteten av tilfellene)

Hvis epilepsiliknende anfall -ca ved hvilken alder i år ble det oppdaget?

Antall svar: 32

Svar	Antall	% av svar	
mindre enn 1	8	25%	 25%
2	9	28.1%	 28.1%
3	5	15.6%	 15.6%
4	4	12.5%	 12.5%
5	1	3.1%	 3.1%
6	3	9.4%	 9.4%
7	1	3.1%	 3.1%
8	1	3.1%	 3.1%

De 5 ataksi-tilfellene ble registrert ved, 0.4, 3, 7, 8 og 8 år.

REPRODUKSJONSPROBLEMER / REPRODUKSJONSORGANER

HANNHUNDER (474)

Har din hannhund hatt noen av følgende sykdommer/problemer? Flere valg mulig

Antall svar: 56

Svar	Antall	% av svar	
Kryptorchid - medfødt mangel på en testikkel	3	5.4%	5.4%
Kryptorchid - medfødt mangel på to testikler	0	0%	0%
Godartet prostataforstørrelse	9	16.1%	16.1%
Betennelse i prostata	6	10.7%	10.7%
Forhudskatarr, drypping	39	69.6%	69.6%
Annet	2	3.6%	3.6%

Du har krysset av på forhudskatarr, hvor stort er problemet?

Antall svar: 39

Svar	Antall	% av svar	
Drypper ganske sjelden	13	33.3%	33.3%
Drypper en gang i blant, blir raskt bra av skylling/behandling	14	35.9%	35.9%
Tilbakevendende problem, men god effekt av behandling	8	20.5%	20.5%
Drypper ganske hyppig, behandling virker dårlig	4	10.3%	10.3%

Har hannhunden vært brukt i parring?

Antall svar: 383

Svar	Antall	% av svar	
Ja	81	21.1%	21.1%
Nei	302	78.9%	78.9%

1 hannhund er oppgitt som steril.

Du har svart at din hannhund er steril. Er det verifisert av veterinær med sjekk av spermkvalitet?
3 stykk svarer ja på dette spørsmålet (1 er rapportert som steril over).

TISPER (385)

Har din tisper hatt noe av det følgende? Flere valg mulig

Antall svar: 125

Svar	Antall	% av svar	
Livmorbetennelse	31	24.8%	
Innbilt svangerskap	95	76%	
Skjedekatarr	4	3.2%	
Sterilitet	3	2.4%	
Abort	3	2.4%	
Cyste på eggstokk	6	4.8%	
Skjedeprolaps	1	0.8%	
Annet	7	5.6%	

Som hos de fleste andre raser er det innbilt svangerskap og livmorbetennelse som er de hyppigste registrerte anmerkning hos tisper.

Du har svart at tisper har hatt innbilt svangerskap. Har det skjedd flere ganger?

Antall svar: 95

Svar	Antall	% av svar	
Bare en gang	21	22.1%	
Flere ganger	62	65.3%	
Et stort problem, skjer svært ofte	12	12.6%	
Vet ikke	0	0%	

Hvor ofte har tisper hatt løpetid?

Antall svar: 465

Svar	Antall	% av svar	
Har ikke hatt løpetid	38	8.2%	
Sjeldnere enn 1 gang pr. år	7	1.5%	
ca 1 gang pr. år	116	24.9%	
ca 2 gang pr. år	291	62.6%	
oftere enn 2 ganger pr. år	3	0.6%	
Usikker	10	2.2%	

VALPER

Har hun hatt valper?

Antall svar: 471

Svar	Antall	% av svar	
Nei	339	72%	72%
Ja, ved naturlig parring	125	26.5%	26.5%
Ja, ved inseminering	14	3%	3%

Hvor mange kull har hun hatt?

Antall svar: 132

Svar	Antall	% av svar	
1	82	62.1%	62.1%
2	32	24.2%	24.2%
3	14	10.6%	10.6%
4	4	3%	3%
5	0	0%	0%
6	0	0%	0%

Det er totalt oppgitt 204 kull på 132 tisper i undersøkelsen.

Har tisper hatt komplikasjoner ved valping?

Har tisper hatt komplikasjoner ved valping?

Antall svar: 131

Svar	Antall	% av svar	
Nei	81	61.8%	61.8%
Ja, eier løste problemet selv	4	3.1%	3.1%
Ja, trengte hjelp av veterinær	13	9.9%	9.9%
Ja, måtte ta keisersnitt!	33	25.2%	25.2%

På 204 fødsler er det rapportert om komplikasjoner i ca. 50 tilfeller. Det er en forekomst av fødselsproblemer på ca 24,5% av fødslene (50/204) eller på 38% av tispene (50/132).

Har hun noen gang fått valper med feil eller misdannelser?

Antall svar: 132

Svar	Antall	% av svar	
Nei	98	74.2%	74.2%
Ja	34	25.8%	25.8%

Det er merket av for 34 tilfeller; følgende er spesifisert;

Hvilke feil/misdannelser har valpen(e) hatt?

Antall svar: 34

Svar	Antall	% av svar
Haleknekk	21	61.8%
Hareskår	1	2.9%
Ganespalte	2	5.9%
Bukbrokk/navlebrokk	9	26.5%
Annet	11	32.4%

Har tisper hatt problemer med å bli drektig etter paring?

Antall svar: 306

Svar	Antall	% av svar	
Nei	158	51.6%	51.6%
Ja- har gått tom 1 gang	21	6.9%	6.9%
Ja- har gått tom flere ganger	5	1.6%	1.6%
Vet ikke	122	39.9%	39.9%

NYRE/URINVEIER

Urinveisproblemer.

Har hunden hatt sykdom i urinveier (nyre, urinveisbetennelse, blære osv)?

Antall svar: 854

Svar	Antall	% av svar	
Nei	779	91.2%	91.2%
Ja	53	6.2%	6.2%
Vet ikke	22	2.6%	2.6%

Kryss av hvis din hund har hatt noe av det følgende, flere valg mulig

Antall svar: 53

Svar	Antall	% av svar	
Akutt nyresvikt	2	3.8%	3.8%
Kronisk nyresvikt	2	3.8%	3.8%
Protein - losing nephropaty	2	3.8%	3.8%
Nyrebekkenbetennelse	2	3.8%	3.8%
Urinveisinfeksjon/Blærekatarr	38	71.7%	71.7%
Urinstein	4	7.5%	7.5%
Nyrestein	1	1.9%	1.9%
Urinlekkasje	15	28.3%	28.3%
Blæretoni (slapp urinblære)	2	3.8%	3.8%

Hyppigst registrert er tilfeller av urinveisinfeksjon/blærekatarr, urinlekkasje og urinstein. 2 tilfeller av kronisk nyresvikt er registrert.

Ca 34% (13/38) av de med urinveisinfeksjon har hatt det flere ganger.

Ingen eiere oppgir at hunden har hatt cystinuri.

HORMONELLE SYKDOMMER

Har hunden hatt en hormonell sykdom?

Antall svar: 851

Svar	Antall	% av svar
Ja	9	1.1%
Nei	812	95.4%
Vet ikke	30	3.5%

Hvilken hormonell sykdom har hunden hatt?

Antall svar: 9

Svar	Antall	% av svar
Hypothyreose (lavt stoffskifte)	4	44.4%
Sukkersyke (Diabetes mellitus)	1	11.1%
Cushings disease (for mye kortisol)	2	22.2%
Addisons disease (for lite kortisol)	1	11.1%
Annet	3	33.3%

Du har krysset av på hypotyreose, står/stod hunden på medisiner/behandling?

Antall svar: 4

Svar	Antall	% av svar
Ja	4	100%
Nei	0	0%

Du har krysset av på hypotyreose, ca hvor mange år var den da den ble syk?

De 4 hundene ble syke ved <1, 2, 6 og 8 år.

BLODSYKDOM OG IMMUNSYSTEM

Kryss av hvis din hund har hatt noen av disse tilstandene. Flere valg mulig

Antall svar: 9

Svar	Antall
Autoimmun hemolytisk anemi (AIHA/IMHA)	1
Blødersykdom	1
Lupus	2
Anemi (blodfattig)	2
Trombocytopeni (mangel blodplater)	1
Leukemi (eller evt. under kreftsykdom)	2
Annet	6

SVULSTER/KULER OG KREFT

Har din hund hatt kuler, svulster, kreftsykdom?

Antall svar: 839

Svar	Antall	% av svar
Ja	97	11.6%
Nei	728	86.8%
Vet ikke	14	1.7%

97 eiere oppgir at hunden har hatt svulster/kuler.

Hvor har din hund hatt svulster eller kreftsykdom?

Her kan eier krysse av på flere alternativer/steder der det har vært kreft. (Prosenttall er i forhold til antallet som har krysset ja på kuler/svulster, 100 stk).

Antall svar: 100

Svar	Antall	% av svar	
Hud/underhud	45	45%	 45%
Fordøyelsessystemet	5	5%	 5%
Luftveier	4	4%	 4%
Urinveiene	1	1%	 1%
Skjelett	5	5%	 5%
Nervesystemet (hjernen)	2	2%	 2%
Bloddannende organer, milt og immunsystemet (lymfe)	4	4%	 4%
Annet	37	37%	 37%
Vet ikke	10	10%	 10%

De fleste eiere krysser av på **hud** og «annet». Hudsvulster/kuler er det vanligste hos mange raser.

HUDSVULSTER

Hudsvulster, kryss av for den eller de typene hunden har hatt

Antall svar: 43

Svar	Antall	% av svar	
Fettkul	20	46.5%	 46.5%
Talgcyste	3	7%	 7%
Histiocytom	3	7%	 7%
Mastcelletumor/Mastocytom	3	7%	 7%
Annen godartet	15	34.9%	 34.9%
Annen ondartet	3	7%	 7%
Annen med usikker diagnose	7	16.3%	 16.3%

De fleste anmerkninger/kuler i hud ser ut til å være godartede svulster.

Kreft i fordøyelsessystemet, kryss av for den eller de typene hunden har hatt

0 registrert i munnhule

3 registrert i mage

0 registrert i tarm

2 registrert i lever

Kreft i luftveier

3 lungerkreft registrert

1 i nesehule

Kreft i skjelettet

5 ondartet beinkreft registrert

Kreft i forplantningsorganer

Prostata: 2

Testikler: 4

Jur: 22

Eggstokk: 1

Livmor: 2

Annet: 0

Kreft i urinveiene

Blærekreft: 1

Kreft i bloddannende organer og immunsystemet (lymf)

0 lymfekreft registrert

2 svulster i milten registrert

ANDRE SYKDOMMER

Har hunden vist unormal reaksjon på bedøvelse eller narkose?

Antall svar: 807

Svar	Antall	% av svar
Vet ikke, har aldri vært utsatt for det	208	25.8%
Nei, antagelig helt normalt	591	73.2%
Sover ganske lenge	6	0.7%
Sover svært lenge	2	0.2%

Har hunden hatt flåttbåren sykdom (Borreliose Anaplasma/Erlichiose)?

4 registrert

Lever hunden din?

Det ble gitt opplysninger om dødsårsaker på 234 hunder. De oppnådde en gjennomsnittlig levealder på 9,3 år

Hva var dødsårsak eller medvirkende årsaker til avliving? Du kan sette flere kryss

Antall svar: 234

Svar	Antall	% av svar	
vet ikke	5	2.1%	2.1%
Hudsykdom	7	3%	3%
Hjerteproblem	9	3.8%	3.8%
Hjemeslag	2	0.9%	0.9%
kreft	27	11.5%	11.5%
Blindhet/øyesykdom	5	2.1%	2.1%
Alderdom, ble gammel og syk	92	39.3%	39.3%
Allergisk sykdom	9	3.8%	3.8%
Leddråskelettproblemer	52	22.2%	22.2%
Ulykke/skade	26	11.1%	11.1%
Atferdsproblemer	25	10.7%	10.7%
nyreproblem	2	0.9%	0.9%
Plutselig uventet død	17	7.3%	7.3%
Annet	34	14.5%	14.5%

«Alderdom», ledd-/skjelettproblemer, kreft, ulykke/skade, atferdsproblemer og «annet» er hyppigst enkeltårsaker blant de registrerte dødsårsakene.

Del III: Atferdsproblematikk

Atferdsdelen starter med noen generelle spørsmål om eierens vurdering av enkelte egenskaper hos hunden. Resultatene fra hvert av spørsmålene gis i form av frekvenstabeller og diagrammer.

Hvordan er du fornøyd med hundens generelle atferd?

93% svarte at de er meget godt eller godt fornøyd med hundens generelle atferd, 5,0% er middels fornøyd, mens 2,6% vurderer den til dårlig.

Hvordan er du fornøyd med hundens generelle atferd ?

Antall svar: 856

Svar	Antall	% av svar	
Meget godt	654	76.4%	
Godt	137	16%	
Middels	43	5%	
Dårlig	18	2.1%	
Svært dårlig	4	0.5%	

GENERELLE VURDERING AV HUNDENS ATFERD/PERSONLIGHET

I atferdsdelen har vi først noen generelle spørsmål der eieren er bedt om å vurdere/beskrive enkelte momenter ved hundens atferd. Det er en høy svarprosent på disse spørsmålene.

Hunden min kan beskrives som

Svar	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Lettlært	2 0.2%	26 3%	91 10.6%	334 39.1%	402 47%
Tøff	59 6.9%	124 14.5%	291 34.1%	241 28.3%	138 16.2%
Skvetten	410 48.3%	177 20.9%	157 18.5%	83 9.8%	21 2.5%
Rastløs	442 52.1%	169 19.9%	121 14.3%	90 10.6%	26 3.1%
Trygg	25 2.9%	24 2.8%	74 8.7%	236 27.6%	495 58%

Hunden min kan også beskrives som

Svar	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Engstelig i enkelte situasjoner	364 42.8%	214 25.2%	120 14.1%	119 14%	33 3.9%
Selvstendig	12 1.4%	17 2%	102 12%	309 36.2%	413 48.4%
Bjeffer i meste laget	616 72.6%	117 13.8%	66 7.8%	37 4.4%	12 1.4%
Glad	1 0.1%	5 0.6%	31 3.6%	193 22.7%	621 73%
Humersyk	648 76.3%	104 12.2%	71 8.4%	16 1.9%	10 1.2%
Pysete/pinglete	468 55.1%	192 22.6%	116 13.6%	57 6.7%	17 2%
Aggressiv	768 90.4%	57 6.7%	13 1.5%	11 1.3%	1 0.1%

UØNSKET ATFERD OVERFOR ANDRE HUNDER

LØSE HUNDER

Hender det at hunden, når den er LØS, slåss (alvorlig) med andre hunder av

Svar	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	768 89.8%	67 7.8%	15 1.8%	4 0.5%	1 0.1%
Motsatt kjønn	828 97.1%	18 2.1%	5 0.6%	1 0.1%	1 0.1%

I BÅND

Hender det at hunden, når den er i BÅND, viser aggressive signaler el. utagerte mot andre hunder av

Svar	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	740 86.4%	74 8.6%	33 3.9%	6 0.7%	3 0.4%
Motsatt kjønn	790 92.3%	44 5.1%	18 2.1%	3 0.4%	1 0.1%

Har hunden noen gang bitt andre hunder?

Svar	Aldri	Sjelden	Av og til	Flere ganger
Samme kjønn	799 93.3%	52 6.1%	2 0.2%	3 0.4%
Motsatt kjønn	835 98%	14 1.6%	2 0.2%	1 0.1%

UØNSKET ATFERD OVERFOR MENNESKER

Hender det at hunden viser følgende atferd

Knurring;

Svar	Aldri	Noen få ganger	Flere ganger
Knurring på voksne	768 89.8%	73 8.5%	14 1.6%
Knurring på barn	799 93.6%	47 5.5%	8 0.9%

Glefsing, napping, biting;

Svar	Aldri	Har skjedd noen få ganger	Flere ganger
Glefsing/napping/biting på voksne	819 96%	32 3.8%	2 0.2%
Glefsing/napping/biting på barn	832 97.8%	18 2.1%	1 0.1%

Er atferden nevnt i forrige spørsmål (evt glefsing, napping, biting) knyttet til:

Fjerning av mat/godbit/leke/bytte e.l.

Antall svar: 713

Svar	Antall	% av svar
Aldri	664	93.1%
Meget sjelden	29	4.1%
Av og til	16	2.2%
Ofte	0	0%
Svært ofte	4	0.6%

Hvis en fremmed person prøver å klappe hunden?

Antall svar: 727

Svar	Antall	% av svar
Aldri	685	94.2%
Meget sjelden	28	3.9%
Av og til	8	1.1%
Ofte	4	0.6%
Svært ofte	2	0.3%

Har hunden vist plutselige tegn på irritasjon/agresjon uten noen åpenbar årsak?

Antall svar: 778

Svar	Antall	% av svar
Aldri	736	94.6%
Meget sjelden	24	3.1%
Av og til	8	1%
Flere ganger	9	1.2%
Ofte	1	0.1%

Angst og frykt Reaksjon på høye lyder;

Svar	Nei	Mild	Moderat	Sterk	Meget sterk	Vet ikke
Fyrverkeri (nyttårsaftnen)	457 53.4%	171 20%	91 10.6%	43 5%	36 4.2%	58 6.8%
Skudd/høye smell	716 83.8%	77 9%	29 3.4%	9 1.1%	5 0.6%	18 2.1%
Sterk trafikk	707 82.8%	92 10.8%	23 2.7%	6 0.7%	2 0.2%	24 2.8%
Tordenvær	584 68.5%	147 17.2%	50 5.9%	24 2.8%	14 1.6%	34 4%

Situasjoner;

Er hunden redd for støyende objekter som støvsuger o.l.?

Antall svar: 851

Svar	Antall	% av svar
Nei	604	71%
Mild	191	22.4%
Moderat	50	5.9%
Sterk	5	0.6%
Meget sterk	1	0.1%

Er hunden engstelig når hunden blir børstet, badet, kloklipp o.l. av familiemedlemmer?

Antall svar: 855

Svar	Antall	% av svar
Nei	654	76.5%
Mild	138	16.1%
Moderat	43	5%
Sterk	18	2.1%
Meget sterk	2	0.2%

Viser hunden tegn på angst når den blir forlatt alene hjemme, i bilen o.l. (separasjonsangst)?

Antall svar: 854

Svar	Antall	% av svar
Nei	745	87.2%
Mild	71	8.3%
Moderat	20	2.3%
Sterk	9	1.1%
Meget sterk	4	0.5%
Vet ikke	5	0.6%

ANGST FOR ANDRE HUNDER

Hender det at hunden viser angst hvis en ukjent hund kommer direkte mot din hund?

Antall svar: 855

Svar	Antall	% av svar	
Nei	690	80.7%	80.7%
Mild	113	13.2%	13.2%
Moderat	47	5.5%	5.5%
Sterk	4	0.5%	0.5%
Meget sterk	1	0.1%	0.1%

Redd hvis fremmede prøver å klappe hunden?

Antall svar: 853

Svar	Antall	% av svar	
Nei	733	85.9%	85.9%
Mild	82	9.6%	9.6%
Moderat	29	3.4%	3.4%
Sterk	9	1.1%	1.1%
Meget sterk	0	0%	0%

Hunden og bjeffing.

Når det ringer på døra?

Antall svar: 855

Svar	Antall	% av svar	
Aldri	452	52.9%	 52.9%
Meget sjelden	191	22.3%	 22.3%
Av og til	121	14.2%	 14.2%
Ofte	61	7.1%	 7.1%
Svært ofte	30	3.5%	 3.5%

Når noen går forbi bilen?

Antall svar: 852

Svar	Antall	% av svar	
Aldri	698	81.9%	 81.9%
Meget sjelden	91	10.7%	 10.7%
Av og til	46	5.4%	 5.4%
Ofte	6	0.7%	 0.7%
Svært ofte	3	0.4%	 0.4%
Vet ikke	8	0.9%	 0.9%

Når noen går forbi hus/hage?

Antall svar: 852

Svar	Antall	% av svar	
Aldri	479	56.2%	 56.2%
Meget sjelden	194	22.8%	 22.8%
Av og til	117	13.7%	 13.7%
Ofte	36	4.2%	 4.2%
Svært ofte	23	2.7%	 2.7%
Vet ikke	3	0.4%	 0.4%

JAKTATFERD (generelle spørsmål til alle raser)

Hunden viser tegn til jaktatferd (vil løpe etter):

(dette er et generelt spørsmål til alle raser, selvsagt ikke for å vurdere jaktegenskaper, men mer for å få et inntrykk av distraksjon og tendens til å stikke av på tur)

Når den ser/lukter vilt (rådyr, hare, fugl, elg hjort osv)?

Antall svar: 849

Svar	Antall	% av svar	
Nei	203	23.9%	23.9%
Mild	190	22.4%	22.4%
Moderat	190	22.4%	22.4%
Sterk	167	19.7%	19.7%
Meget sterk	99	11.7%	11.7%

Når katter eller andre smådyr løper fra den?

Antall svar: 840

Svar	Antall	% av svar	
Nei	278	33.1%	33.1%
Mild	223	26.5%	26.5%
Moderat	172	20.5%	20.5%
Sterk	129	15.4%	15.4%
Meget sterk	38	4.5%	4.5%

Når joggere/skiløpere/syklister passerer?

Antall svar: 852

Svar	Antall	% av svar	
Nei	772	90.6%	90.6%
Mild	55	6.5%	6.5%
Moderat	16	1.9%	1.9%
Sterk	9	1.1%	1.1%
Meget sterk	0	0%	0%

Når barn Leker/løper forbi?

Antall svar: 852

Svar	Antall	% av svar	
Nei	765	89.8%	89.8%
Mild	69	8.1%	8.1%
Moderat	14	1.6%	1.6%
Sterk	4	0.5%	0.5%
Meget sterk	0	0%	0%

Har hunden bærelyst?

Antall svar: 845

Svar	Antall	% av svar	
Nei	131	15.5%	15.5%
Mild	155	18.3%	18.3%
Moderat	328	38.8%	38.8%
Sterk	164	19.4%	19.4%
Meget sterk	67	7.9%	7.9%

Hva gjør hunden hvis den får tøydukker/kosedyr e.l.?

Antall svar: 854

Svar	Antall	% av svar	
Får aldri slike leker	229	26.8%	26.8%
Lite interessert/mister fort interesse	160	18.7%	18.7%
Leker/koser seg med byttet-ødelegges ikke	167	19.6%	19.6%
Leker/rister - ødelegges etterhvert	219	25.6%	25.6%
Leker/rister-ødelegges raskt	62	7.3%	7.3%
Vet ikke	17	2%	2%

TEGN PÅ STRESS

Stress/ubehag ved bilkjøring?

Antall svar: 854

Svar	Antall	% av svar	
Nei/meget sjelden	654	76.6%	76.6%
Mild/sjelden	82	9.6%	9.6%
Moderat/av og til	69	8.1%	8.1%
Sterk/ofte	39	4.6%	4.6%
Meget sterk/ofte	10	1.2%	1.2%

"Min hund er avslappet hjemme"

Antall svar: 856

Svar	Antall	% av svar	
Stemmer bra	740	86.4%	86.4%
Stemmer delvis	75	8.8%	8.8%
Hverken avslappet eller urolig	26	3%	3%
Stemmer lite	14	1.6%	1.6%
Stemmer ikke	1	0.1%	0.1%

Har hunden uvaner (tendens til repeterende atferd, hyppig slikking, biting o.l.) ?

Antall svar: 842

Svar	Antall	% av svar	
Nei, hunden har ikke slik atferd	771	91.6%	91.6%
Ja, hyppig biting i poter	22	2.6%	2.6%
Ja, mye slikking forbein	43	5.1%	5.1%
Ja stadig slikking/biting flanke/lår	18	2.1%	2.1%
Ja, jager hale meget ofte	3	0.4%	0.4%
Ja, annet	13	1.5%	1.5%

TIL SLUTT NOEN «ANDRE ATFERDSTREKK» ☺

Er hunden glad i mat?

Antall svar: 852

Svar	Antall	% av svar	
Nei, dårlig appetitt	5	0.6%	0.6%
Ikke spesielt sulten	30	3.5%	3.5%
Helt vanlig, spiser stort sett maten sin	234	27.5%	27.5%
Sterkt appetitt	269	31.6%	31.6%
Meget sterk appetitt !!	314	36.9%	36.9%

Hender det at hunden stjeler mat (fra bordet o.l.)?

Antall svar: 852

Svar	Antall	% av svar	
Nei, aldri !	370	43.4%	43.4%
Har skjedd et par ganger bare	323	37.9%	37.9%
Ikke uvanlig	112	13.1%	13.1%
Skjer ofte	19	2.2%	2.2%
Meget ofte, må passe godt på !	28	3.3%	3.3%

Hender det at hunden spiser møkk?

Antall svar: 855

Svar	Antall	% av svar	
Ikke observert	348	40.7%	40.7%
En sjelden gang	273	31.9%	31.9%
ikke uvanlig	146	17.1%	17.1%
Vanlig, skjer stadig vekk	57	6.7%	6.7%
Ofte, må passe på	31	3.6%	3.6%

Hender det at hunden ruller seg i møkk?

Antall svar: 853

Svar	Antall	% av svar	
Ikke observert	518	60.7%	60.7%
En sjelden gang	209	24.5%	24.5%
Ikke uvanlig	98	11.5%	11.5%
Vanlig, skjer stadig vekk	18	2.1%	2.1%
Ofte, må passe på	10	1.2%	1.2%

Liker hunden å svømme?

Antall svar: 841

Svar	Antall	% av svar	
Nei, "vannskrekk"	50	5.9%	5.9%
Lite ivrig på en svømmetur	169	20.1%	20.1%
Svømmer/ bader en gang i blant	200	23.8%	23.8%
Tar gjerne en svømmetur	200	23.8%	23.8%
Elsker å ta en svømmetur	222	26.4%	26.4%

Sover hunden din i sengen?

Antall svar: 856

Svar	Antall	% av svar	
Aldri	400	46.7%	46.7%
En sjelden gang	306	35.7%	35.7%
Ikke uvanlig	70	8.2%	8.2%
Ganske ofte	32	3.7%	3.7%
Meget ofte	48	5.6%	5.6%

Oppsummering

Generell del

1. I undersøkelsen kom det inn over 859 besvarelser. I forhold til de ca 2401 pointerne som er registrert i NKK 10 årsperioden (2013-2022) utgjør de hundene en «svarprosent» på ca 36%. Denne relative «svarprosenten» er i overkant av det mange raser klarer å oppnå.
2. Det var noe overvekt av tisper i undersøkelsen (~55%).
3. ca. 86% av hundene har vokst opp i husholdninger med flere hunder, 22% med andre dyreslag og ca 52% har vokst opp i familier med barn. Bare ca. 2% av eierne oppgir at de ikke driver med «spesielle aktiviteter», men 97% oppgir jakt, 67% oppgir jaktprøver og 52% oppgir utstilling. Ca. 80% av eierne overtok hunden ved 8-10 uker eller seinere.
4. 3,9% av hannhundene var kastrerte, 7% av tispene. Betydelig flere hunder kastreres av helseårsaker i forhold til uønsket atferd hos begge kjønn.
5. Det er spesifisert dødsårsaker på 234 hunder. «Alderdom», ledd-/skjelettproblemer, kreft, ulykke/skade, atferdsproblemer og «annet» er hyppigst enkeltårsaker blant de registrerte dødsårsakene.
6. Eierne er meget positive til å delta med ytterligere spørsmål og med DNA-prøver for å støtte forskningen på utfordringer i rasen.

Helse

- ~90% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens 6,7% vurderte helsen til middels. 3,2 prosent karakteriserte helsen som dårlig.
- 24% responderte på at hunden har «hatt problemer» med hud/pels/øre. Det er registrert flest hunder med kløe/hudirritasjon, ørebetennelse (sjelden) samt røde eller såre poter. Videre en del hårløse flekker og kloskade.
- 5% oppgir at hunden har bekreftet allergi, mens 2,3% tror hunden har allergi.
- 11,4% har anmerkninger på tenner. Det er knekte eller råtne tenner, underbitt/skjevt bitt som er hyppigst registrert i rasen.
- 4,6% oppgis med vedvarende/alvorlige fordøyelsesproblemer.
- 10% av hundene har hatt tilfeller av blodig diare.
- 21 (2,5%) hunder er registrert med spiserørsutvidelse.
- 50 hunder oppgis med brokk; 49 spesifisert som navlebrokk, ingen lyskebrokk, 1 annet.
- 2,3% av eierne oppgir at hunden har hatt symptomer på hjertesykdom.
- 5% av eierne rapporterte om generelle symptomer fra luftveiene på hundene
- Kennelhoste (9,3%) er en av de vanligste rapporterte enkeltårsakene, og mange eiere (12,9%) har hatt mistanke om at hunden har hatt nesemidd.
- Anmerkninger på øye er rapportert hos ~10,5%. Det er øyebetennelse og rennende øyne, samt noen problemer med øyelokk som er vanligst rapportert.
- De fleste eiere oppgir at de oppfatter at hundene har normalt syn (~98%), 1,9% mener at synet er litt nedsatt. ~0,4% mener hunden ser dårlig.
- For 13,7% oppgis ulike anmerkninger i ledd/muskel/skjelett.
  - Artrose er rapportert hos 51 hunder, samt generell halthet i forbein (109 hunder, ~13%)/bakbein (80 hunder, 9,3%), er hyppigst registrert.
  - 16,7% er røntget i ryggen.
- ~71% av hundene i undersøkelsen er HD røntget. ~90% var fri (A/B), 5,6% hadde C, 0,8% hadde E/D.
- 3,5% hunder er AD-røntget, ~93% av disse er fri for AD.
- Det er anmerkninger på epilepsi-lignende tilfeller/epilepsi hos 36 hunder
- 17 hunder er rapportert som døve/nedsatt hørsel.
- 13 hunder er ustø i bakparten, ataksi rapportert hos 5 hunder.
- Forhudskatarr (39 hunder) er hyppigste anmerkning på reproduksjonsorganer hos hannhunder. De fleste har et relativt lite problem.
- 31 hunder er rapportert med livmorbetennelse.

- Innbilt svangerskap er hyppig registrert (95 tisper). Ca 78% av de affiserte har det som gjentakende utfordring.
- Det er oppgitt komplikasjoner i 24,5% av fødslene 38% av tispene)
- Det er rapportert 38 tilfeller av urinveisinfeksjon og 4 tilfeller av nyresvikt;
- Det er rapportert 4 tilfeller av hypotyreose.
- 97 av eierne oppgir at hunden har hatt kuler/kreftsykdom, men mange av disse ser det ut til at dette er godartede fettkuler/talgcyster i hud.
- Det er observert noen jursvulster (22) og testikkelsvulster (4)
- Det er registreringer på dødsårsaker på 234 hunder. «Alderdom», ledd-/skjelettproblemer, kreft, ulykke/skade, atferdsproblemer og «annet» er hyppigst enkeltårsaker blant de registrerte dødsårsakene.

Atferd

- 93% svarte at de er meget godt eller godt fornøyde med hundens generelle atferd, 5,0% er middels fornøyd, mens 2,6% vurderer den til dårlig.
- 96% oppfatter hundene som glade (riktig/meget riktig), 86% som trygge, og ~44% som tøffe.
- ~18% karakteriseres som engstelige i noen situasjoner (riktig/meget riktig), ~9% oppgis som «pysete» («ganske riktig/meget riktig»). ~6% av eierne synes hunden bjeffer i meste laget.
- Ca 1,1% av hundene kan vise aggressive signaler (“ofte-svært ofte») mot andre hunder av samme kjønn når de går i bånd, og 0,6% slåss ofte når de er løse.
- Den rapporterte frekvensen av knurring på voksne (flere ganger) er ca 1,6%.
- ~1,0% viser tegn til aggresjon hvis fremmede forsøker å klappe hunden.
- 1,7% av hundene ser ut til å ha relativt sterk/meget sterk angst for høye smell/skudd, mens ~9,2% har sterk eller meget sterk angst for fyrverkeri.
- ~0,7% oppgis å være redde (moderat/sterk) for støyende objekter.
- 1,6% av hundene har sterk angst for å være alene hjemme (sterkt/meget sterkt), 2,3% moderat.
- Ca 10,6% har en tendens til å bjeffe (ofte/svært ofte) på dørklokken.
- ~7% bjeffer ofte eller svært ofte når noen går forbi hus/hage.
- Ellers viser 31,4% “sterk eller meget sterk” trang til å løpe etter vilt, mens ~27% gjerne vil løpe etter katter.
- ~18% av hundene har sterk/meget sterk bærelyst.
- Ca 8% av hundene viser tendens til ulike repeterende “aktiviteter”, hyppigst oppgitt er tendens til å slikke/bite på forbein.

Arbeidet videre

Klubben fikk et høyt antall besvarelser og oppnådde en gjennomsnittlig «svarprosent» (svar i forhold til registreringstallene siste 10 år) i overkant av mange andre raser. Det har bidratt til en bedre oversikt over forekomsten av helse og atferds-utfordringer i rasen og skulle være et godt utgangspunkt for å se på viktige sammenhenger mellom egenskaper/sykdommer.

Helseundersøkelsen vil sammen med generell kunnskap om rasen og opplysninger fra hundeeiere og ansvarlige oppdrettere gi en god oversikt over situasjonen. Dette avsnittet er en grov oversikt; hvis en vil ha detaljer gå til oppsummeringen over eller se på de enkelte tabeller i undersøkelsen.

De fleste eierne er fornøyd med hundens generelle helse og atferd. Det er likevel noen anmerkninger knyttet til helse. Det er en god del anmerkninger på hud. På tenner er det noen anmerkninger på knekte eller råtne tenner, underbitt/skjevt bitt. Det er gitt noen anmerkninger på ledd/skjelett, med en del artrose og halthet både på forbein og bakbein. En god del hunder er røntget i ryggen som kan tyde på at det har vært mistanke om ryggsmarter. Når det gjelder kuler/kreftsykdom er det i hovedsak godartede fettkuler som nevnes.

På atferdssiden er de fleste godt eller meget godt fornøyd med hundens atferd. Som i alle raser finnes det hunder som kan være litt engstelige i noen situasjoner, men et relativt moderat antall hunder som oppgis å være redde for støyende objekter og fyrverkeri. Se rapporten for flere detaljer.

Ved Veterinærhøgskolen-NMBU vil vi kunne bistå med hjelp og kompetanse og dersom klubben ønsker å gå nærmere inn på noen problemstillinger. Alle som ønsker det kan sende inn og lagre DNA-prøver (fra spyttsvaber eller blod) fra syke hunder, som kan brukes til «helseforskning», gratis hos oss, selvsagt anonymt hvis ikke eier har sagt noe annet. På en slik måte kunne det bygges opp viktige forskningsmaterialer som kan bidra til utvikling av gentester til nytte for oppdrettere og hunder.

Det kan være at Veterinærhøgskolen henvender seg til enkelte eiere som har sagt ja til å kunne bli kontaktet/ta DNA-prøve, dersom det kan bidra til ny kunnskap om årsak til helseproblemer.

Til slutt vil vi minne om at denne undersøkelsen er konfidensiell når det gjelder opplysninger om enkeltindivider og eiere og at det ikke vil komme ut flere opplysninger enn den typen frekvenstabeller som er vist i denne rapporten. Dersom vi i fremtiden velger å lage en oversikt over forekomsten av ulike sykdommer/atferder i ulike raser kan frekvensene fra pointer bli en del av en slik oversikt sammen med mange andre raser.

Til slutt vil jeg takke alle som har besvart undersøkelsen og bidratt til mange svar. Dette har gitt et positivt bidrag for å skaffe en bedre oversikt over mulige helse og atferdsutfordringer i rasen.

Oslo 7.1.2024

Frode Lingaas